

Missatge de l'Assemblea Plenària al Poble de Déu

«Enviats a acollir, guarir i reconstruir» (cf. Jr 33,6-7)

Vosaltres sou la llum del món (Mt 5,14). Davant el drama dels abusos, els bisbes de l'Assemblea Plenària, conscients d'haver estat enviats a acollir i guarir les víctimes d'aquesta xacra social volem oferir humilment, al poble de Déu i a la societat espanyola, les següents consideracions.

1. Dolor, vergonya i petició de perdó

Els abusos a menors ens han omplert de tristesa. Com en altres ocasions, volem expressar sense embuts el dolor, la vergonya i la pena que ens causa aquesta realitat que traeix el missatge de l'Evangeli. De cap manera, pretenem buscar excuses o justificacions per a eludir qualsevol responsabilitat que ens pugui correspondre com a Església.

Ahora, reiterem la nostra més sincera petició de perdó a totes les persones que han patit degut a aquestes execrables accions, especialment a les víctimes i les seves famílies. També demanem perdó a Déu, en allò que, com a cristians, no hem estat fidels. El patiment l'han causat no només els abusos sinó també la manera com, de vegades, s'han tractat. No hi ha paraules suficients per expressar com lamentem el dolor de les víctimes, així com la traïció comesa per part d'alguns membres de les nostres comunitats. Aquests actes, que no són només pecats sinó també delictes, són incompatibles amb els valors fonamentals de la nostra fe en Crist, ja que contradiuen l'amor, la compassió i el respecte que Ell ens ensenya i dona força per a viure. Suposen també una crida a una profunda conversió personal i comunitària.

Per damunt de qualsevol altra consideració, ens comprometem a ser transparents en aquest procés i a retre comptes davant les víctimes, l'Església i Déu. Germans nostres, sacerdots, religiosos i laics, traint la confiança que havien rebut i la missió encomanada, estaven abusant d'aquelles persones, menors o vulnerables, que se'ls havia confiat per a la seva protecció, la seva educació o la seva atenció.

2. L'acció de l'Església: atenció a les víctimes

Molts de nosaltres ens hem trobat amb les víctimes d'aquests abusos. Hem conegut el seu rostre, la seva història, el seu nom. Volem fer-nos càrrec del seu dolor encarnat. Els hem demanat perdó, ho fem ara i ho continuarem fent sempre. Demanar perdó és reconèixer la nostra limitació, la nostra pobresa, la nostra feblesa, la nostra manca de coratge. Sabem que el mal i el dolor ocasionats són inesborrables, però demanar perdó i perdonar és el primer pas per a guarir les ferides.

En primer lloc, podem assegurar-los que continuem amb el compromís de prendre mesures concretes i efectives per a prevenir futurs abusos a la nostra Església, que ja vam començar l'any 2001. Permanentment, i des de ja fa temps, estem revisant tots els nostres protocols de seguretat i formació, així com col·laborant estretament amb les

autoritats civils per tal de garantir que els responsables d'aquests delictes siguin portats davant l'administració de justícia.

– *Acollida i reparació.* — En relació a les víctimes, per a la seva acollida i acompanyament, s'han creat oficines de protecció de menors a totes les diòcesis i institucions religioses i s'han realitzat estudis destinats a conèixer la dimensió del problema. Animem qualsevol persona que hagi patit abusos que s'apropi a aquestes oficines per a iniciar processos de reparació i guarició. Ens mostrem plenament disposats a escoltar, donar suport, reparar i oferir l'ajuda que necessitin per a guarir les ferides. Cada oficina de protecció de menors està oberta per a escoltar i acollir aquest dolor.

– *Prevenició i formació.* — Amb l'impuls del papa Francesc s'han pres mesures necessàries en tres direccions. En aquesta Conferència Episcopal, el Servei d'assessorament a les Oficines diocesanes, avui plenament operatives, ha realitzat nombroses trobades de formació per a establir un treball conjunt que faci possible un acompanyament efectiu a les víctimes. En relació amb la resta del Poble de Déu, la Conferència Episcopal, les diòcesis i les congregacions han preparat i promulgat protocols per a prevenir i detectar els abusos, i s'han començat processos de formació de tots els qui en l'Església treballen amb menors, perquè puguin ajudar a prevenir aquesta xacra social. En l'àmbit jurídic, tant el motu proprio *Vos estis lux mundi* com el *Vademècum sobre qüestions processals davant els abusos sexuals*, promulgats per la Santa Seu, han estat acompanyats a Espanya per la *Instrucció sobre els abusos sexuals*, aprovada per aquesta Conferència Episcopal el mes d'abril passat.

– *Denúncia i actuació.* — La ràpida apreciació dels abusos, que és essencial per a poder actuar amb promptitud, ha de conduir immediatament a la denúncia, en els àmbits canònic, civil i penal. S'inicia així l'actuació judicial que és imprescindible en el camí de la reparació.

Cal destacar que, en el context legal, la determinació de si un acte constitueix delictes d'abús i qui és responsable d'aquest fet delictiu correspon a l'autoritat judicial, com també les mesures legals que poden ser preses en conseqüència.

No obstant això, la consciència que «és el nucli més secret i el sagrari de l'home, on es troba tot sol amb Déu» (GS 16), ens crida a reconèixer aquells actes intrínsecament dolents que infringeixen la Llei de Déu, més enllà que no puguin ser apreciats per la justícia humana i ens porta a la urgència de reparar-los.

3. És un problema de l'Església i de la societat

De la mateixa manera, som molt conscients de l'impacte que causen aquestes accions en la percepció que l'opinió pública té de l'Església. Els bisbes d'Espanya considerem que els casos d'abusos són assumptes molt seriosos que han de ser tractats dins del marc legal. Lamentablement, afecten tots els sectors de la societat. La immensa majoria dels abusadors són familiars o persones properes a la víctima.

Amb tot, en aquest tema de tanta importància, posar el focus únicament en l'Església és desenfocar el problema. Les recomanacions i les mesures que cal prendre no només han de ser dirigides a nosaltres, sinó a tota la societat.

Creiem que el camí per a poder guarir aquesta xacra en l'Església i en la societat és que treballem conjuntament per a construir entorns justos, segurs i compassius, on cada persona sigui estimada, valorada i respectada.

Ara, reunits en Assemblea plenària, els bisbes hem valorat de manera especial el testimoni recollit de les víctimes, la qual cosa permet situar-les al centre.

Durant aquest any s'han fet conèixer quatre informes sobre abusos sexuals contra menors i persones vulnerables en l'àmbit de l'Església, realitzats per diverses entitats i mitjans. La Conferència Episcopal Espanyola, a partir del treball realitzat per les Oficines de protecció de menors, va elaborar el seu informe, «Per donar llum», amb 728 testimonis recollits, des dels anys quaranta fins a l'actualitat. Però insistim que el més important són les persones i no els números.

4. No només paraules: el pla de reparació integral

Som conscients que no n'hi ha prou amb les paraules. La nostra acció continua. En aquesta mateixa Assemblea Plenària hem treballat el primer esborrany del pla de reparació integral de les víctimes d'abusos, que compta amb tres línies d'acció que estem ja desenvolupant i impulsarem amb tot l'afany:

- l'atenció a les víctimes amb totes les vies legals i eclesials,
- la reparació integral, en la mesura que sigui possible, del dany causat
- i la formació per a la prevenció d'aquests abusos en el futur.

Hem pres la decisió de seguir treballant en aquest pla, aprovar-ne l'itinerari després de les necessàries revisions i ratificar-lo en la propera Assemblea Plenària.

5. El servei valuós del Poble de Déu

Laics, missioners, consagrats, diaques, preveres i bisbes, més enllà de les nostres limitacions i fragilitats, ens entreguem cada dia, ajudant, acompanyant, consolant i complint amb una missió molt difícil i no sempre reconeguda en els nostres temps.

No és just atribuir a tothom el mal causat per alguns. Som conscients que aquest camí de reparació és imprescindible i, alhora, creiem que pot ajudar a guarir també la ferida causada al Poble de Déu. Hem de recordar també a tots els qui entre nosaltres ens fan mantenir-nos orgullosos de la nostra fe: preveres que porten Jesús a cada cor; consagrats entregats en l'educació i en l'assistència; consagrades que atenen amb la tota seva vida els més pobres i necessitats; missioners a qualsevol país del món que fan visible l'Evangeli; laics que s'entreguen com a catequistes o voluntaris; monjos i

monges que ens sostenen amb la seva pregària; i tots aquells que viuen la seva vida cristiana enmig de les preocupacions ordinàries.

6. Esperançats

El nostre compromís per a erradicar els abusos sexuals vol ser també un servei a la societat en la qual vivim. Oferim humilment la nostra experiència trista i dolorosa per tal d'ajudar qualsevol altra institució a lluitar contra aquesta xacra.

Volem mirar el futur amb esperança. Una vegada més, reiterem que la nostra lluita contra tota mena d'abusos ha de continuar sense parar. I, alhora, volem mostrar el nostre profund agraïment i reconeixement cap als sacerdots i consagrats de la nostra Església, animant-los a viure amb il·lusió i esperança el tresor del ministeri que se'ls ha confiat (cf. 2Co 4,7). Aprofitem aquesta ocasió per a fer una crida als fidels catòlics a acompanyar-los, encoratjar-los i donar-los suport en la seva entrega diària.

Al costat del Poble de Déu acudim a Crist, fonament de tota esperança, que ens ha promès que seria amb nosaltres fins a la fi del món (cf. Mt 28,20). Que ell, bon pastor, ens ajudi més enllà de les valls fosques, a transitar el camí de guarició, reconciliació i renovació, acompanyats de l'amor matern de Maria.

Demanem les vostres pregàries per les víctimes i les seves famílies, així com per tots els membres de la nostra Església.

Madrid, 25 de novembre de 2023